

Staffanstorps
kommun

Ordförandeskrivelse

[1]

2025-10-21
KN2025/01478
DNR 2025-KS-616

Christian Sonesson
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsen

Staffanstorps kommuns yttrande över promemorian ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478

Beslut

Kommunstyrelsens ordförande beslutar:

att till Klimat- och näringslivsdepartementet avge föreliggande skrivelse som Staffanstorps kommuns yttrande över promemorian ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478

Föreliggande beslut fattas med stöd av författning 1.3.1 Delegationsordning för kommunstyrelsen, punkt 1.5 ("Ärenden som är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas").

Ärendet i korthet

Klimat- och näringslivsdepartementet har den 8 juli 2025 bjudit in ett urval av kommuner, offentliga myndigheter, företag, intresseorganisationer etc. att lämna synpunkter på promemorian ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478. Staffanstorps kommun är en av dessa instanser.

I promemorian föreslås vissa ändringar av vad som avses med en kärnteknisk anläggning och kärnteknisk verksamhet i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen om (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter och lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor.

Remissvar ska ha inkommit till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 8 november 2025.

Sammanfattning

I promemorian föreslås vissa ändringar av vad som avses med en kärnteknisk anläggning och kärnteknisk verksamhet i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen om (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter och lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor. Ändringarna görs i syfte att skapa en ändamålsenlig reglering för utvinning och anrikning av kärnämnen, där strålskydds- och säkerhetskrav är anpassade efter verksamhetens risker.

Förändringarna innebär – starkt sammanfattat – att en anläggning för utvinning av kärnämnen inte ska vara en kärnteknisk anläggning men att en anläggning för isotopanrikning ska vara det. Utvinning av ett kärnämne föreslås i stället utgöra kärnteknisk verksamhet i lagen om kärnteknisk verksamhet.

Förändringarna innebär en anpassning till internationellt använda definitioner och avgränsningar. Det internationella atomenergiorganet IAEA och den europeiska atomenergigemenskapen Euratom definierar inte anläggningar för utvinning av kärnämnen som kärntekniska anläggningar.

En konsekvens av den förslagna anpassningen till internationella förhållanden är att det inte längre krävs ett tillstyrkande av kommunfullmäktige för utvinning av kärnämnen. Kommunerna har dock fortsatt möjlighet att utöva inflytande över föreslagen/planerad gruvdrift genom sitt planarbete enligt plan- och bygglagen.

Staffanstorps kommun tillstyrker de i promemorian lagda lagförslagen.

Överväganden i ärendet - sammanvägd bedömning

Staffanstorps kommun väljer att begränsa sina ställningstaganden och kommentarer till följande:

Allmänt

Staffanstorps kommun välkomnar alla steg som tas i arbetet med att återupprätta och stärka den svenska energiproduktionen, att öka den totala överföringskapaciteten och driftsäkerheten i de nationella elnäten samt att öka Sveriges oberoende från leverantörer i utriket avseende kärntekniskt material och elektrisk energi. Därtill ställer sig Staffanstorps kommun bakom de övergripande strävandena att genomföra regelförenklingar som ökar effektiviteten i såväl den offentliga välfärdsproduktionen som myndighetsutövningen och totalförsvarsförmågan.

Vidare välkomnar Staffanstorps kommun regellättnader som ökar möjligheterna att ta tillvara och nyttiggöra uran som genereras som restprodukt vid brytning av andra mineral.

De beslut om att på olika sätt möjliggöra, främja och finansiera nya kärnkraftverk som fattats av riksdagen mellan november 2023 och maj 2025 kommer med stor säkerhet att öka Sveriges framtida behov av kärnbränsle. Det kommer därför att bli än mer angeläget att öka Sveriges självförsörjning avseende uran.

Det kommunala självstyret i förhållande till nationella intressen

För kommunernas del innebär förslagen en viss inskränkning i det kommunala självstyret, då gruvanläggningar för utvinning av uran eller annat kärnämne – om lagförslagen förverkligas – i fortsättningen inte ska anses vara kärntekniska anläggningar. Idag krävs enligt 17 kap. 6 § miljöbalken kommunfullmäktiges tillstyrkande för att regeringen ska få tillåta en anläggning för utvinning av kärnämnen.

Staffanstorps kommun anser att inskränkningen i det kommunala självstyret i det här fallet kan tolereras för att främja det övergripande nationella strategiska intresset att säkra tillgången till de insatsmedel som krävs för att öka Sveriges oberoende mot omvärlden avseende produktionen av elektrisk energi. Kommunerna har också fortsatt möjlighet att genom sitt planarbete enligt plan- och bygglagen utöva inflytande över exempelvis föreslagen/planerad gruvdrift.

Detta är inte bara en fråga om Sveriges oberoende, det handlar också om att vidmakthålla egen kompetens och att skydda/skapa arbetstillfällen inom den svenska gruv- och mineralnäringen.

Staffanstorps kommuns ställningstagande

Staffanstorps kommun tillstyrker de i promemorian lagda lagförslagen.

Kommunstyrelsens ordförande beslutar med hänvisning till ovanstående att föreliggande skrivelse i ärende 2025-KS-616 sänds till Klimat- och näringslivsdepartementet som Staffanstorps kommuns svar på remiss ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478.

Underlag

Ordförandeskrivelse – Staffanstorps kommun yttrande över promemorian ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478, 2025-KS-616, 2025-10-21 (denna skrivelse).

Staffanstorps
kommun

[4]

Remiss ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”, KN2025/01478, 2025-07-09

Christian Sonesson
Kommunstyrelsens ordförande

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Klimat- och näringslivsdepartementet
Länsstyrelsen Skåne
Kommunstyrelseförvaltningen/Kansliet

För kännedom:
Stadsbyggnadsförvaltningen